

Klobuk 2019

Glosin zvesti borec in čvrsti člen, letošnji nagrajenec, je pravi človek na pravem mestu, srčen, dosleden, sindikalni zaupnik od glave do pet.

Odraščal je v delavski družini, kjer mu ni nič manjkalo. Starša sta zgradila hišo z golimi rokami, kot se reče in je v tem primeru popolnoma res. Po kapitalizem in njegove banane so se peljali v Avstrijo, občutek, da je vreden in ljubljen, pa je brezplačno in obilno dobil kar doma. Starša sta mu povsem naravno vcepila vrednote, ki bi jim danes rekli zelene ali trajnostne: da stvari, ki jih imamo, niso samoumevne in je zanje dobro biti hvaležen; da se vodo zapira in luči ugaša, ko jih ne potrebuješ; da se smeti ne meče po tleh; da je lepo pozdravljati ljudi; da lagati in goljufati ni prav. To so bila semena, ki so kasneje vzknila in obrodila dragocen sad pri skrbi za kulturo, naravo in odločitvi za sindikalizem.

Na pragu njegovih norih dvajsetih in v začetku novega tisočletja se je zgodil Bush in z njim 11. september, njemu pa so se na debelo zgodile knjige in branje, začel je spremljati politiko in se zavedati krivic okoli sebe. Vneli sta ga strastna želja in nuja, da je svet treba spreminjati in spremeniti ali pa se vsaj truditi za spremembo na boljše. Jasno mu je postalo, da je sistem, v katerem živimo, zgrešen, krivičen, izkoriščevalski in poguben.

Prve večje demonstracije, na katerih je razgreto protestiral, so bile leta 2005, proti enotni davčni stopnji, ko se nas je v močnem sneženju zbralo 40 tisoč in več. Že 14 let upa in čaka, da bomo lepega dne spet preseгли to številko. Razlogov za to je vsekakor dovolj, še več kot takrat, le preveč smo se navadili na krivice in se utrudili za okroglimi mizami ob pogajanjih za manj slabo.

Že s prvim dnem redne zaposlitve se je 1. junija 2006 včlanil v Sindikat Glosa. Po treh letih je bil izvoljen za sindikalnega zaupnika v Knjižnici Domžale in s to funkcijo je prevzel tudi funkcijo člana glavnega odbora Glose, ki jo častno in s ponosom opravlja še danes, kakor smo tudi mi počaščeni in ponosni zaradi njegovih idej in stališč. Začetek njegove sindikalne poti je sovpadel s časom Virantove reforme plačnega sistema

javnega sektorja, zato se je takoj vključil v pogajanja, tudi za odpravo anomalij tega istega sistema. Kasneje je sledila kriza, z njo stavke, boj proti Zujfu, nove stavke, novi boji ... in tako vse do danes. Vmes mnogo protestnih pisem in podpor kolegov pri njihovih bojih, ker sindikalni boj je samo eden in zato skupen; to je razredni boj.

Uspešno je organiziral in vodil kar štiri stavke v Knjižnici Domžale, zadnjo lansko, 24-januarsko. Pri vsaki stavki je knjižnico zaprl (leta 2010 celo za en teden), ker se mu edino stavka na delovnem mestu v obliki nedela in posledično zaprtosti delodajalca zdi prava in zares učinkovita. Ne podpira nobenih simboličnih ali drugih nadomestkov stavk, saj so ti zgolj posledica strahopetnosti sindikalistov oziroma popuščanja pod pritiski direktorjev in predstojnikov.

Znotraj zavoda je dosegel izjemno pomembno zmago glede pravice do bralne urice zaposlenih, ki je zapisana v njihovi kolektivni pogodbi in zaposlenim omogoča bolj kvalitetno delo. To pomeni 7-urni delavnik, ki je plačan kot 8-urni (ta ura se koristi doma, a se priznava kot delovni čas, podobno kot čas osebne priprave pri umetniških delavcih, npr. igralcih, glasbenikih, baletnikih ...). Grozilo jim je, da bodo to pravico izgubili, kot so jo po nepotrebnem izgubili v drugih knjižnicah. A on se je trdo bojeval proti vodstvu in občini ter je ukinitve pravice učinkovito blokiral in bralno urico ohranil.

Boril se je tudi, da bi se v plačni skupini J popravil sramotno nizek plačni razred delovnega mesta manipulant v knjižnici, ki ga pri njih opravljata dolgoletni, starejši delavki, in ki so jima pred tem morali celo doplačevati do minimalne plače. Na koncu mu je, seveda, uspelo.

V zadnjih letih je bil (v imenu Glose) pobudnik in avtor mnogih pisem proti kršenju človekovih pravic in v podporo borbenim sindikalistom pri njihovih bojih, od katerih so nekatera imela zelo velike odmeve in učinke ter so sprožila dodatne akcije in pritiske javnosti. Med drugim smo podprli Avtonomno tovarno Rog pri njihovem upor in delavce Luke Koper, ki so zastavili vse, kar imajo, za sindikalni boj. Udeležil se je velike večine shodov in protestov različnih skupin, poklicev in organizacij, protestov v podporo beguncem in okoljskih demonstracij.

Spodbujal je in spodbuja sindikalne kolege ter vse, ki se borijo za delavske in človečanske pravice.

Klobučnikovo sindikalno desetletje je vsekakor zaznamovalo varčevanje zaradi Zujfa in njegova borba proti izgubljanju številnih pravic. To je bil trpek čas, čas poniževanja sindikatov, sramotenja javnega sektorja, čas, ko je bilo ljudem zelo težko dopovedati, da so sindikati še vedno enako in še bolj pomembni kot so bili, ter da je članstvo v sindikatu najboljši način boja za delavske pravice in proti izkoriščevalskemu sistemu. Mnogi so rajši sebično prihranili skromen mesečni prispevek za sindikalno članarino, nato pa vseeno mirno in tiho použili rezultate boja, ki ga niso podpirali.

Ko so z gospodarsko rastjo močno zakasnelo prišle prve zmage proti varčevanju, smo bili že globoko v novi krizi. Krizi humanosti in izganjanja ljudi, ki so jih z njihovih domov pregnale vojne poznega podivjanega kapitalizma. Tudi boj za te ljudi je isti boj, tudi to je razredni boj in sindikalni boj. Na podlagi antibegunske paranoje so po svetu vzniknili avtoritarni in fašistični voditelji, ki jim je, poleg sovraštva, skupna predvsem ljubezen do izkoriščanja človeka po človeku in podpiranje brezsravnega bogatenja najbogatejših. Mogoče komu to ni jasno, a skrajni čas je, da mu postane, kot je to že zdavnaj postalo jasno klobučniku, ki krivice ne samo zaznava, marveč se aktivno in v prvih vrstah bojuje proti njim, proti tiranom in slehernemu suženjstvu.

Trenutno se nahajamo v času, ko smo končno dojeli, da so podnebne spremembe že zdavnaj postale podnebna kriza. Tudi to krizo je zakrivil sistem, ki verjame v neskončno rast in ki brezkompromisno jemlje, da bi to požrtno rast lahko nahranil. Tudi to je isti boj, sindikalni boj, razredni boj. Te krize ne bodo rešile posamične spremembe, ena plastična slamica manj v kozarcu in en električni avto več v garaži, temveč zgolj brezkompromisno zrušenje rakavega sistema, kapitalizma. Edino upanje za našo civilizacijo je radikalna sprememba in začetek nečesa novega. Alternative pa imamo: vse hujše naravne katastrofe, kolaps družbe, vojne, begunstvo, sesuta sedanost in uničena prihodnost naših potomcev. Na vse to glasno opozarja sodelavec, kolega, sindikalist, letošnji nagrajenec, ki je bil oziroma je še namestnik predsednika Glose v predsedstvu ZSSS,

namestnik člana Sveta za sistem plač v javnem sektorju, podpredsednik Sindikalne konference splošnih knjižnic, član pogajalske skupine za področje kulture, 5 let predsednik Odbora za mlade ZSSS itn. itd.. In še kaj, med drugim nogometaš, brcajoč za Radomlje, Komendo in Kamnik, ali pa strpen herbivor, ki ne jé živalskih trupel, a zaradi tega ne vreščí in se ne tolče po prsih in ne pljuva po carnivorih in omnivorih, ampak plemenito živi in drugim pustí živeti.

Igrá odkrito, preživlja se z lastnimi rokami, ustvarja in varčuje, da kot svetovni popotnik izboljšuje sebe in svet. Posebno ljuba mu je Indija, kamor redno zahaja in kjer so ga veseli, ne samo zato, da ga razsvetlijo, marveč zato, ker tudi on razsvetljuje njih. Ja, nagrajenec je razgledana in celovita osebnost, zato je še vrhunski poznavalec filmske umetnosti, pisatelj – prav v teh dneh izhaja njegova, s konciznimi stavki in lepimi podobami ozaljšana, knjiga o Indiji *Daleč od blizu* – ter izobražen fotograf, tako da je poleg govornice in pisane besede tudi mojster slike. Tisti, ki si še niste ogledali njegovih razstav, ste veliko zamudili, tisti, ki smo si jih, smo bogatejši že leta.

Cela dva tedna je spet domá, z one strani luže se je vrnil (segret od tujega sonca, ki sicer sije vsem, in nabit z drugačno energijo), da stopi na ta oder. Imamo prijetno dolžnost, da se mu poklonimo z diplomo in z dogodku primernim šparovcem, ki ni čisto prazen in ki ga je, kot vsako leto, darovala moja žena. Letos ji je bilo posebej v čast, a je tudi tokrat prišla preverit, če bom to res povedal. In sem.

Spoštovani prijatelj, levičar v mislih, besedah in dejanju, socialist Janez Dolinšek s partizanskim imenom Džon, naj te Bog še naprej čuva! Ti si pošten in pogumen tovariš, klobuk dol pred tabo, ponosni smo na takšne člane. A hkrati klobuk gor na tvojo glavo, ker si ga zaslužiš, saj na višjem nivoju uspešno braniš in (iz)bojuješ sindikalno-delavske zmage, da vsakodnevnih nesebičnih sindikalnih in človeških pomoči sodelavcem in drugim ranljivim skupinam sploh ne omenjamo.

Namastē, namaskār, John, namastē!

GIOSA

Sindikat kulture in narave Slovenije